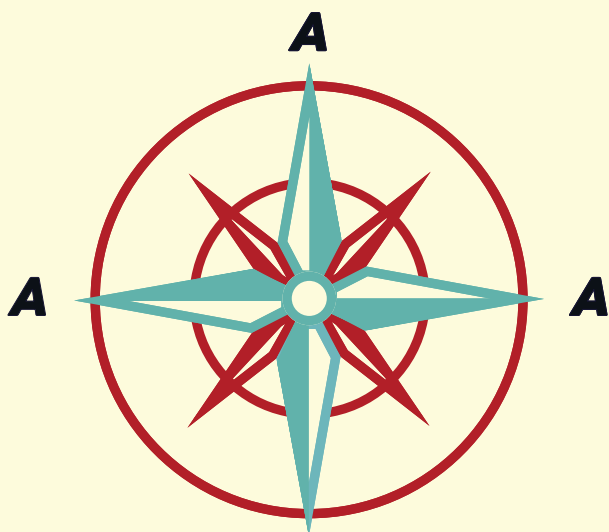

MAGICZNE ZAANGAŻOWANIE

PRZEWODNIK

Wystawę „Magiczne zaangażowanie” można przemierzać, wybierając jeden ze szlaków: aktywizmu, animacji lub ścieżkę magicznego zaangażowania poprzez sztukę. Szlaki miejscami się przecinają, a odcinkami łączą. Wszystkie drogi mają swoje przewodniczki.

SZLAK AKTYWISTYCZNY

Na szlaku aktywizmu, umownie podzielonym przystankami w formie „ołtarzy” poświęconych wodzie, powietrzu, ziemi, lasowi, zwierzętom i ruchom, spotkać można istoty, od których codziennej, niewidzialnej pracy troski zależy życie na ziemi. Łączące(-y) się z nimi w kolektywy aktywistki i aktywiści swoimi działaniami sprawiają, że potrzeby nie-ludzkich współmieszkańców mogą zostać wyartykułowane.

Las

To niezwykle ważny i bogaty ekosystem. Dzięki procesom fotosyntezy zachodzącym w zielonych częściach roślin produkowany jest tlen, a zużywany dwutlenek węgla. Bez roślin zwierzęta nie mogłyby oddychać. Dla dobrego funkcjonowania lasu istotna jest obecność próchniejących, starych drzew.

We wszystkich typach lasów można wyodrębnić poszczególne, różniące się od siebie warstwy: runo leśne, korony drzew oraz specyficzne środowisko, jakie tworzą pnie drzew. Każda z warstw jest zasiedlana przez charakterystyczną dla siebie faunę i florę.

DZIAŁANIA NA RZECZ LASU:

INICJATYWA DZIKIE KARPATY, czyli oddolny ruch obywatelski, który domaga się ochrony unikatowego, naturalnego charakteru najbliższych obszarów karpaccich lasów przed wpływem eksploatacyjnej gospodarki leśnej i łowiectwa.

LOKALSI DLA PUSZCZY, czyli mieszkańcy Białowieży i okolic działający na rzecz Puszczy Białowieskiej, by uchronić Puszczy przed ludzką zachłannością. Grupa współdziała z Obozem dla Puszczy.

OBÓZ DLA PUSZCZY – oddolna grupa osób działających na rzecz ochrony Puszczy Białowieskiej, ostatniego naturalnego lasu nizinnej Europy. Bliskie są im idee samoorganizacji. Ich celem jest ustanowienie parku narodowego na terenie całej Puszczy Białowieskiej.

PUSZCZA BUKOWA – Klub Kniejołaza jest stowarzyszeniem zajmującym się ochroną przyrody i działalnością krajoznawczą na obszarze Puszczy Bukowej i całego województwa zachodniopomorskiego. Pozyskanie drewna rośnie, a puszcza jest obszarem kluczowym dla zachowania zachodniopomorskich buczyn.

„POŻEGNANIE KASZTANOWCA” – wydarzenie zorganizowane przez Radę Osiedla Jeżyce i mieszkańców(-ki) dzielnicy

8 lutego 2020 roku. Drzewo, mimo protestów, zostało wycięte ze względu na budowę w tym miejscu budynku mieszkalno-usługowego.

SPOŁĘCZNIE PROJEKTOWANY TURNICKI PARK NARODOWY – obszar projektowanego parku to ciągle topniejąca reliktywna Puszcza Karpacca, miejsce życia istot wrażliwych na presję człowieka. Zamieniana w lasy gospodarcze, poddana jest rosnącej presji surowcowej gospodarki leśnej. Znana również jako prestiżowe miejsce zabijania zwierząt dla przyjemności.

„STOP WYCINCIE POZNANIA” to inicjatywa mieszkańców(-ek) sprzeciwiających się niepotrzebnemu karczowaniu drzew w mieście.

TRWAJĄCY CZTERDZIEŚCI DNI PROTEST PRZECIWKO BUDOWIE AUTOSTRADY PRZECHODZĄCEJ PRZEZ GÓRĘ ŚWIĘTEJ ANNY (30.04–08.06.1998).

„CHLOROFIL ZA OKNEM” Mieszkańcy domów za osiedlem Orła Białego w Poznaniu oraz zespół „Niespokojne nogi” protestami i śpiewem sprzeciwiają się wycinie 80 drzew pod ekrany akustyczne w ramach planowanej przez miasto przebudowy drogi.

Powietrze

To mieszanina gazów i aerozoli składająca się na atmosferę ziemską. Wzrost zawartości CO₂, dwutlenku siarki, tlenku azotu i pyłów w powietrzu powoduje wzrost średniej temperatury na Ziemi, powstawanie smogu, dziury ozonowej, kwaśnych deszczy oraz negatywnie wpływa na komfort oddychania zwierząt, w tym ludzi, a także na procesy fotosyntezy. Bez tlenu nie ma życia.

Hanna Husberg, „Blue”, 25 min.

Video jest częścią instalacji pt. „Ludzie często pytają, jak powietrze wpływa na ptaki”, opiera się na wywiadach i rozmowach z mieszkańcami i mieszkankami Pekinu o tym jak czują i odbierają powietrze. Artystkę interesuje ponadto sposób w jaki zarządza się tym efemerycznym bytem i jak się o nim mówi w zależności od uwarunkowań kulturowych.

W Chinach mgła spowodowana zanieczyszczeniami nazywa się „wumai”

Polski Alarm Smogowy jest ruchem społecznym zrzeszającym lokalne alarmy smogowe z całego kraju, np. Poznański Alarm Smogowy.

Woda

Jest żywą i czującą materią przepływającą przez kontynenty, doliny, systemy kanalizacyjne, łądygi, arterie i żyły. Jest najpowszechniejszą substancją we Wszechświecie; występuje w stanie ciekłym, stałym i lotnym, w chmurach, planetoidach, lodowcach, liściach, osoczu i w szklawie zębów. Niestety, co trzeci ludzki mieszkaniec globu jest pozbawiony dostępu do wody pitnej. Co roku 22 marca obchodzony jest Światowy Dzień Wody, aby oddać jej szacunek i zwrócić uwagę na to, że bez wody nie ma życia.

DZIAŁANIA NA RZECZ WODY:

FLOW – transdyscyplinarne działania twórcze odbywające się na rzece Wiśle oraz innych miejscach przepływu. Rzecka staje się w nich punktem wyjścia do wspólnego bycia i działania artystów, kuratorów i społeczników, by bez założonych z góry rezultatów i konieczności produkowania obiektów odświeżać ideę sztuki jako eksperymentu.

FUNDACJA MARE – główną misją Fundacji MARE jest ochrona ekosystemów morskich poprzez dążenie do zmian społecznych i politycznych. Walczymy o przyszłość, w której społeczeństwo będzie posiadać wrażliwość i świadomość ekologiczną oraz żyć w harmonii z morzami i oceanami.

KOALICJA NA RZECZ OCALENIA DOLINY ROSPUDY – oddolny ruch społeczny powstały z połączenia wielu organizacji ekologicznych. Zorganizowano szereg protestów, działań prawnych, a w końcu długotrwałych blokad w terenie, dzięki którym planowana obwodnica Augustowa nie zniszczyła Doliny Rospudy.

KOALICJA RATUJMY RZEKI – koalicja skupia organizacje zajmujące się ochroną polskich rzek, potoków, obszarów wodno-błotnych, jak również skupia naukowców, organizacje, osoby, samorządy i instytucje, dla których los polskich rzek i ekosystemów wodnych jest istotny.

OBÓZ DLA MIERZEI WIŚLANEJ to nieformalny, oddolny ruch społeczny, który postanowił wyrazić głośny sprzeciw wobec bezprawnego dewastowania przyrody na obszarze chronionym programem Natura 2000.

SIOSTRY RZEKI – akcja Kolektywu Matki Polki na Wyrębie i Koalicji Ratujmy Rzeki w obronie Wisły i polskich rzek przed planami regulacji i przegradzania. Siostry Rzeki zwracają uwagę na społeczną wartość czystych naturalnych rzek.

TAMA TAMIE – trwająca przez trzy lata na przełomie lat 90. seria protestów przeciwko budowie zapory w Czorsztynie. Zaangażowane były grupy: Ruch Wolność i Pokój (WiP), „Wolę być” oraz Federacja Anarchistyczna (FA).

Zwierzęta

To wielokomórkowe organizmy cudzożywne o komórkach eukariotycznych, posiadają szkielet lub nie, chodzą na stu, czterech lub na dwóch nogach, pełzają, pływają i latają. Dzięki rozwiniętemu układowi nerwowemu czują, nawiązują relacje, tworzą społeczności i kultury, rozmnażają się i zabijają.

GRUPY ODDOLNE I ORGANIZACJE DZIAŁAJĄCE NA RZECZ ZWIERZĄT:

ANIMAL REBELLION – siostrzana organizacja do XR (Extinction Rebellion), której celem jest wniesienie do dyskusji o zmianach klimatycznych głosu tych, którzy nie mogą być wysłuchani – zwierząt.

ANIMAL SAVE MOVEMENT / POZNAŃ I TORUŃ – międzynarodowa inicjatywa skupiająca świadków cierpienia zwierząt „hodowlanych”, promująca weganizm i aktywizm oparty na współczuciu.

BASTA! INICJATYWA NA RZECZ ZWIERZĄT – osoby zrzeszone w Inicjatywie walczą o prawa zwierząt i promują styl życia pozbawiony okrucieństwa wobec innych istot; współpracują z organizacjami i grupami z całej Polski i z zagranicy, a także z mieszkańcami miejscowości sprzeciwiającymi się powstawaniu hodowli przemysłowych.

FRONT WYZWOLENIA ZWIERZĄT – Animal Liberation Front – oddziały FWZ nie tworzą struktury, są zbiorem autonomicznych i samostanowiących grup, działających w konspiracji, analogicznie do Earth First. Warto zaznaczyć, że mamy jedno święto kalendarzowe i jest nim „Noc Ziemi”, obchodzona od 1 stycznia do 31 grudnia.

GRZYBIARKI PRZECIWKO MYŚLIWYM – nieformalna grupa osób grzybiarek w aktywny sposób przeciwstawiających się zabijaniu

zwierząt i odbieraniu przestrzeni lasu ludzkim i nieludzkim istotom w nim mieszkającym.

KARPACKI RUCH ANTYŁOWIECKI – oddolna inicjatywa, która powstała, by w sposób aktywny przeciwstawiać się myślistwu. Działa na terenie Karpat Wschodnich, od Beskidu Niskiego, przez Pogórze Przemyskie po Bieszczady.

NASZE JEŻE – czynna ochrona jeży w całej Polsce, w tym ich rehabilitacja oraz ratowanie noworodków jeżowych. Corocznie stowarzyszenie organizuje Dzień Jeża w poznańskiej Palmiarni.

NIECH ŻYJĄ! – koalicja kilkudziesięciu organizacji, której celem jest zaprzestanie polowań na ptaki. Koalicja „Niech Żyją!” dąży do ustanowienia moratorium na zabijanie 13 gatunków dzikich ptaków, znajdujących się na liście zwierząt łownych.

OTWARTE KLATKI jest powstałą w 2012 roku ogólnopolską organizacją zrzeszającą osoby, które chcą zmienić los zwierząt hodowlanych.

POZNANIACY PRZECIWKO MYŚLIWYM – grupa działająca na rzecz dzikich zwierząt, przeciwko polowaniom w Poznaniu i okolicach.

PRACOWNIA NA RZECZ WSZYSTKICH ISTOT – celem stowarzyszenia jest podejmowanie działań na rzecz ochrony dzikiej przyrody, najcenniejszych obszarów

przyrodniczych oraz naturalnych procesów biologicznych za chodzących na tych obszarach. Działania Pracowni ukierunkowane są na zachowanie złożonego ekosystemu, z wszystkimi występującymi w nim gatunkami, procesami i cyklami przyrodniczymi.

RYKOWISKO DLA JELENI, NIE DLA MYŚLIWYCH – akcja społeczna wyrażająca niezgodę na zabijanie jeleni w okresie ich godów, piętnująca niezgodne z prawem praktyki myśliwskie. Kampania ma doprowadzić do merytorycznej debaty na temat realnego oddziaływania gospodarki łowieckiej na przyrodę.

STOWARZYSZENIE NASZ BÓBR – naszą nadrzędną misją jest wprowadzenie bobra europejskiego na listę gatunków objętych całkowitą ochroną. Edukacja społeczeństwa i urzędników w zakresie pozytywnego wpływu bobrów na nasze środowisko jako naszych sprzymierzeńców w walce z suszą. Mediujemy na linii bóbr – człowiek. Walczymy również o mokradła, bagna i rzeki.

VIVA! AKCJA DLA ZWIERZĄT – założona w 1994 roku międzynarodowa organizacja zajmująca się ochroną praw zwierząt, promocją zdrowego stylu życia i żywienia. Fundacja co roku organizuje akcje: Dzień bez Futra, Ogólnopolski Tydzień Wegetarianizmu, Międzynarodowy Dzień Wegetarianizmu czy Dzień Ryby.

WARSZAWSKI RUCH ANTY-ŁOWIECKI – nieformalna grupa miłośników leśnych spacerów

WOLNE KROWY Z DESZCZNA – oddolny ruch na rzecz otoczenia opieką i znalezienia bezpiecznego miejsca do życia dla 190 krów ocalałych z transportu na rzeź w gminie Deszczno.

Ziemia

To żyjąca, czująca i myśląca materia. Jest powierzchnią warstwą skorupy ziemskiej, ukształtowaną poprzez procesy glebotwórcze ze zwietrzliny skalnej w wyniku przepływu energii pomiędzy pedosferą (glebą) a biosferą, atmosferą, hydrosferą i litosferą. Odgrywa kluczową rolę w obiegu wody i materii w ekosystemie

GRUPY ODDOLNE I ORGANIZACJE DZIAŁAJĄCE NA RZECZ ZIEMI I KLIMATU:

EKO-UNIA – stowarzyszenie wspiera i koordynuje środowiskowe inicjatywy obywatelskie zmierzające do realizacji konstytucyjnej zasady zrównoważonego rozwoju – ekorozwoju poprzez: działalność informacyjną, oświatową; lobbing polityczny; poszukiwanie i promowanie rozwiązań systemowych; podejmowanie działań zmierzających do poprawy stanu prawnego w zakresie ochrony środowiska i realizacji zasady zrównoważonego rozwoju; działanie na rzecz budowy społeczeństwa obywatelskiego; działanie na rzecz integracji europejskiej oraz partnerskiego udziału społeczeństwa polskiego w Unii Europejskiej.

ENDE GELÄNDE – istniejąca od 2019 roku inicjatywa na rzecz sprawiedliwości klimatycznej w Niemczech. Inicjuje zmasowane akcje społecznego nieposłuszeństwa.

FUNDACJA ROZWÓJ TAK – ODKRYWKI NIE – najważniejszym zadaniem Fundacji jest wsparcie dla działań obywatelskich mających na celu powstrzymanie budowy nowych odkrywkowych kopalni węgla brunatnego w Polsce, w tym pomoc dla organizacji pozarządowych, stowarzyszeń, zwykłych mieszkańców przeciwnych budowie kopalni odkrywkowych i walczących z negatywnymi skutkami funkcjonowania tych już istniejących, a także propagowa-

nie rozwoju energetyki w oparciu o odnawialne źródła energii, efektywność energetyczną i lokalną samowystarczalność.

GREENPEACE – założona w 1974 roku międzynarodowa organizacja pozarządowa, która działa na rzecz ochrony środowiska naturalnego. Greenpeace ma biura w 55 krajach na całym świecie. Główne cele organizacji: spowolnienie zmian klimatu, ochrona lasów, ochrona oceanów, powstrzymanie wielorybnictwa, sprzeciw wobec wykorzystywania energii atomowej i popieranie energii odnawialnej, sprzeciw wobec inżynierii genetycznej, eliminacja z użycia toksycznych związków chemicznych.

OBÓZ DLA KLIMATU tworzy nieformalna grupa osób, które dążą do odzyskania sprawiedliwości klimatycznej dla wszystkich, nie tylko ludzkich istot; w aktywny sposób przeciwstawia się wydobyciu węgla brunatnego w Wielkopolsce.

OCCUPY CHEVRON – trwający od 2013 roku protest mieszkańców Żurawłowa, Rogowa, Szczelatyń i Siedliska przeciwko bezprawnym działaniom koncernu Chevron, planującego poszukiwania i w konsekwencji wydobycie gazu łupkowego metodą szczelinowania hydraulicznego.

LIMITY JSME MY – oddolny ruch obywatelski przeciwko wydobyciu i spalaniu węgla. Łączy ludzi z różnych grup aktywistycznych i nieaktywistycznych z całej Republiki Czeskiej.

RATUJMY IMIELIN – akcja społeczna, której celem jest informowanie mieszkańców o planowanym przedsięwzięciu „Wydobycie węgla kamiennego ze złoża Imielin Północ”, aktywizacja mieszkańców oraz wspieranie działań podejmowanych przez Urząd Miasta w tym zakresie.

STOWARZYSZENIE EKO-PRZYJEZIERZE – głównym powodem powstania stowarzyszenia była chęć formalnego usankcjonowania działań jego członków na rzecz ochrony Jeziora Ostrowskiego i Pojezierza Gnieźnieńskiego. Stowarzyszenie alarmuje mieszkańców i władze o problemie drastycznego spadku poziomu lustra wody w jeziorach znajdujących się w obszarze oddziaływania Kopalni Węgla Brunatnego „Konin”.

W OBRONIE POLESIA – kampania przeciwko powstawaniu nowych kopalni węgla na terenie Międzynarodowego Rezerwatu Biosfery UNESCO w sąsiedztwie Poleskiego Parku Narodowego.

Ruchy

Występują w materii: ziemi, powietrzu, wodzie, lesie, obiektach, w ciałach zwierząt i pomiędzy nimi. Powodują przybliżanie i oddalanie się, współtworzenie tymczasowych sojuszy i hybrydycznych kolektywów. W działaniu przekraczają modernistyczne dychotomie, szczególnie te na przecięciu naturokultur.

EXTINCTION REBELLION

(skrót: XR) – międzynarodowy ruch społeczno-polityczny protestujący przeciwko bierności polityków wobec zmian klimatu, utracie bioróżnorodności oraz zagrożeniu wyginięciem ludzkości. Symbolem ruchu jest klepsydra – znak wymierania.

KLUB GAJA – założony w 1988 roku, jest jedną z najstarszych polskich organizacji społecznych zajmujących się ochroną środowiska naturalnego i prawami zwierząt. Misją Klubu Gaja jest ochrona planety oraz zachowanie środowiska naturalnego i różnorodności biologicznej dla współczesnie żyjących i dla przyszłych pokoleń.

MŁODZIEŻOWY STRAJK KLIMATYCZNY

(szw. Skolstrejk för klimatet, ang. Fridays for Future) – międzynarodowy ruch uczniów i studentów, którzy w czasie zajęć szkolnych protestują przeciw bierności polityków wobec globalnego ocieplenia i wywołanych przez człowieka zmian klimatu. Został zainspirowany strajkami Greta Thunberg w Szwecji w 2018 roku.

WOLĘ BYĆ – ruch ekologiczno-pokojowy powstały w 1984 roku na bazie tygodnika „Na Przełaj”; działał do 1993 roku, będąc jednym z najliczniejszych ruchów alternatywnych w Polsce.

ZIELONA FALA – oddolna organizacja ekologiczna łącząca antykapitalizm ze sprawiedliwością klimatyczną; alarmuje o działaniach niszczących przyrodę w mediach społecznościowych,

organizuje protesty i akcje nieposłuszeństwa obywatelskiego. Propagowane przez nią hasło brzmi: Mama jest jedna. Nie ma kompromisów w obronie Matki Ziemi!

SZLAK ARTYSTYCZNY

W budowaniu ludzko-nie-ludzkich kolektywów złożonych z istot o różnorodnych kompetencjach językowych przydaje się praktykowanie sztuki z jej włączającym, zmysłowym charakterem i skłonnościami do eksperymentów. Przemierzający ten szlak uważny wędrowiec w wielu miejscach dostrzeże nieformalne związki animizmu, polityki, folkloru i feministycznego zamiłowania do czującej i myślącej materii.

Jadwiga Anioła
„Pająk”, 2020

Tradycyjna ozdoba wykonana ze słomy i papieru, pełniąca funkcję dekoracyjną i magiczną. Pająki są symbolem szczęścia, urodzaju i są dobrą wróżbą na przyszłość. Wielobarwny i rozbudowany geometryczny pająk Jadwigi Anioły został przygotowany w formie przypominającej dzwon.

Urodziłam się 27.04.1971 r. w Poznaniu. Od urodzenia mieszkam w Rogalinku, wsi rodzinnej moich dziadków i rodziców. Z wykształcenia jestem kucharką. Od 16 roku życia wykonuję wieńce dożynkowe. Do tej pory w mojej wsi wieńce plotła pani Maria Dłubała, gospodyni z gospodarstwa położonego w pobliżu kościoła w Rogalinku. Pewnego dnia pani Maria przyszła do mnie i powiedziała, że od teraz to ja będę robiła wieńce. Nie wiem, jak i od kogo dowiedziała się, że mam do tego predyspozycje. Przyjechała rowerem i przywiozła pęczki zboża i inne potrzebne materiały i powiedziała mi, że muszę zrobić wieńce na nasze parafialne dożynki. Tak rozpoczęła się moja przygoda z wieńcami dożynkowymi. Od 2002 r. zajmuję się wykonywaniem kraszanek rytych. Tradycję tę wyniosłam z domu. Moja babcia Anastazja zawsze na Wielkanoc farbowała jajka w naturalnych barwnikach, a następnie wydrapywała różne wzory. Od 2015 roku zaczęłam zdobić jajka techniką batikową. Tej techniki nauczyła mnie Danuta Haraszkiewicz, twórczyni ludowa z Dąbrowy Białostockiej. Wzory wykonuję według

własnych pomysłów. Oprócz tego, również przygotowuję pieczywo obrzędowe: koszyki z ciasta drożdżowego, precle drożdżowe oraz baby wielkanocne. Od 2014 roku wykonuję ozdoby ze słomy oraz kwiaty z bibuły. Większość umiejętności przekazała mi babcia Anastazja oraz ciotki. Od listopada 2019 roku pełnię funkcję prezesa wielkopolskiego oddziału Stowarzyszenia Twórców Ludowych w Lublinie.

Natala Biało

Σίλφιον, 2020

Fontanna ceramiczna nawiązująca do wizerunków rośliny sylfion zawartych na antycznych monetach.

Silphium (gr. σίλφιον – silphion, łac. silphium) – roślina, której sok był znany i stosowany w starożytności w całym basenie Morza Śródziemnego. Przypisywano jej liczne właściwości – była uznawana za panaceum, środek antyseptyczny, przeczyszczający, antykoncepcyjny i wczesnoporonny. Stanowiła jeden z głównych towarów eksportowych starożytnej greckiej kolonii Kyrene. Zbiory rośliny gromadzono w skarbcach, a handel nią podlegał ścisłej kontroli. Przedstawienia silphium na monetach Kyreny podkreślają rolę, jaką ówczesnie odgrywała. Wyglądem miała przypominać wielki koper, a jej owoce mogą być pierwowzorem symbolu serca. Do dziś nie udało się jednoznacznie zidentyfikować jej z żadnym znanym gatunkiem. Jest to przypuszczalnie jeden z pierwszych gatunków roślin, który wymarł na skutek działalności człowieka.

Natala Biało – urodzona w 1995 r. w Bielsku-Białej. Zajmuje się grafiką 3D i ceramiką. Członkini kolektywu Niemniej.

Anna Błachno

„Ursus i Amanita”, 2016

akryl i agar na poszwie

Praca z cyklu animalistycznego, gdzie do głosu dochodzi nieodparta chęć przedstawienia przyrody w jej realistycznym wydaniu, pokazania jej piękna takim, jakim jest, bez deformacji, antropomorfizacji, przez zapoznanie się z jej każdym włoskiem. Realizm jednak lubi być magiczny. Ursus (nieźwiedź) wchodzi w świat tajemnego lasu z czarodziejską i wizyjną Amanitą (muchomorem). Płótno – odzyskana poszwa na koldrę, zbliża do snu, a wraz z Amanitą do pokrętnego, sennego marzenia i dalej w stronę wizji z przywołanym zwierzęciem mocy.

Anna Błachno – absolwentka Wydziału Sztuk Pięknych Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu na kierunku Edukacja Plastyczna, specjalność – Plastyka Intermedialna. W latach 2011–2015 wykładowczyni rysunku, malarstwa i rzeźby na kierunku Architektura Krajobrazu Politechniki Białostockiej. W ostatnich latach działanie w obszarze sztuki poświęciła na rzecz działań dla przyrody, teraz zmierza do punktu, gdzie oba wątki się łączą. Tak m.in. powstały prace w technice tradycyjnego malarstwa weganistycznego i wystawa „Natura 3000”. Ceni i tworzy taką sztukę, która tak samo jak życie, jest: świadoma, etyczna, ekologiczna, blisko natury, również swojej.

Aśka Borof
Makatki (2019)

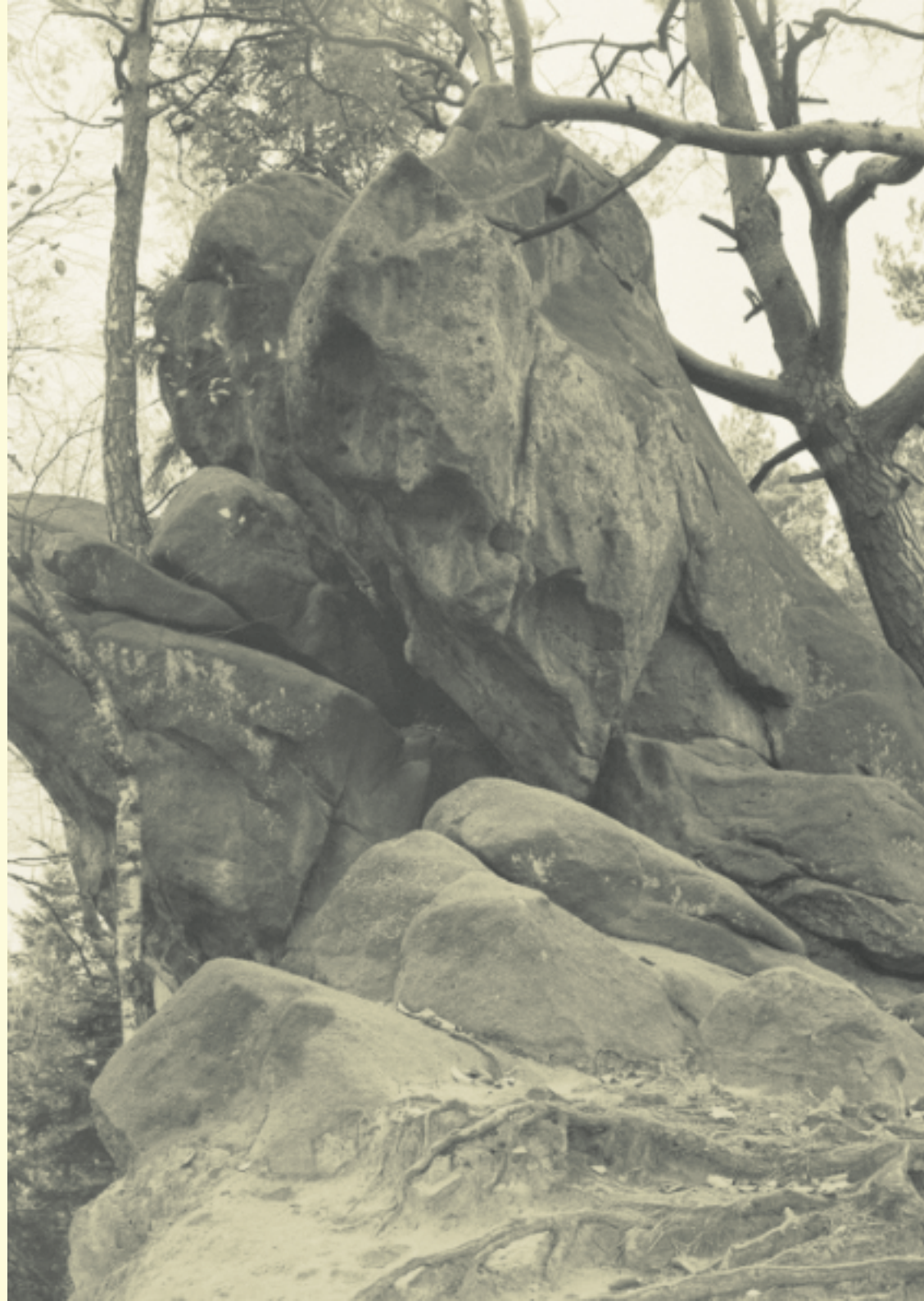
Makatki to obrazy wyszywane lub malowane na płótnie. W zależności od miejsca eksponowania miały konkretny kształt. Nad łóżkiem wieszano długie, prostokątne płótna, a na ścianach kwadratowe lub w kształcie rombu. Makatki miały funkcję dekoracyjną. Ich tematami były sceny baśniowe, religijne, kwiaty oraz zwierzęta. Pierwszą makatkę pamiętam z czasów dzieciństwa, gdy spędzałam wakacje u babci na wsi. Wisiała nad łóżkiem. Pachniała farbą olejną i kurzem. Moja dziecięca wyobraźnia zapamiętała nogę słońca i kapelusz myśliwego. Ten kawałek ciemnego i nieczytelnego płótna straszyl, a jednocześnie wzbudzał poczucie bezpieczeństwa. W moich makatkach malarstwo połączyłam z haftowanymi płomieniami. Jest to wspomnienie pożarów lasów na Syberii.

Aśka Borof – absolwentka Akademii Sztuk Pięknych w Gdańsku, gdzie uzyskała dyplom na Wydziale Malarstwa i Grafiki w 2004 roku. Należy do grupy twórczej Terytoria Stowarzyszone, współtworzy kwartet śpiewaczo-performatywny Odłam Żdźbło, była również współzałożycielką trio Trzycórki. Stypendystka kulturalna miasta Gdańsk.

Damien Brailly
„Diabelski kamień”, 2019–2020
seria czarno-białych fotografii
w różnych formatach

Diabelskie skały to formy geologiczne, które z otoczenia wyróżniają się wielkością i nietypowym kształtem. Pobudzają wyobraźnię, inspirując powstawanie legend i opowieści, jak tej o przyniesieniu skał w okolicy Bukowca w diabelskich szponach. Cykl fotografii uzupełniają lokalizacje obiektów na mapie oraz krótki fragment dotyczący ich historii geologicznej i kulturowej. Zdjęcia skał mierzą się z ludzką skłonnością do tłumaczenia niezrozumiałych procesów przyrodniczych na język wierzeń. Diabelskie skały to głązy narzutowe, rzeźbiarskie pamiątki po okresie zlodowaceń.

Damien Brailly zajmuje się medium fotografii, badając różne terytoria i sposób, w jaki ludzie je zamieszkują. Od kilku lat organizuje wystawy na francuskich wsiach, angażując mieszkańców w ich powstawanie, jednocześnie prezentując współczesne praktyki artystyczne szerszej i bardziej zróżnicowanej publiczności. Od niedawna pracuje sezonowo przy uprawie owoców i warzyw na wsi niedaleko Lyonu. Wolny czas spędza w Polsce, jego drugim domu, najczęściej jeżdżąc na rowerze.

Ewa Ciepielewska

„Kuskus”, „Niebieska pantera”, „Nausagi/Zajączyk z księżycą”, „Śnieżny samobieźny”
obrazy, olej na płótnie

Irbis, Kuskus, Zajączyk i Czarna Pantera wyłoniły się kiedyś z Natury tak jak ja i ty. Później każdemu z nich przydarzyło się być złapanym. Każdemu inaczej i w innym czasie, ale wszystkie jednakowo musiały oddać swoje wizerunki Urządzeniom, Maszynom i Wynalazkom. Dzięki temu mogło zobaczyć je wielu Ludzi, ja także. Małe niewidzialne rączki wyciągnęły się z moich oczu (robią to cały czas kiedy tylko poniosę powieki), pożądliwie pochwytyły ich płaskie sylwetki i wciągnęły je do wewnątrz. Zamieszkały u mnie na zawsze. Dokarmaiałam je literaturą piękną i popularno-naukową, podawaną antykwą i gotykiem, a one nabierały ciała i świeciły, rozpraszając półmrok labiryntu. Lubiałam się nimi zajmować, ale czułam, że naturalnie trzeba będzie wypuścić je z rąk. Rozwiązanie zwiastowało zawsze biały ekran, którego rozmiar i proporcje, wabiły jak otwarta brama. Kolejno wyłonili się z niej: Kuskus, przodek z lasu, Księżycowy Zajączyk Nausagi, Niebieska Pantera i Śnieżny Samobieźny. Nie jedzą, nie piją i nie uciekają na widok człowieka, ale cicho przywołują tamte zwierzęta z krwi i kości w imię dzikiego życia w Naturze!

Ewa Ciepielewska – malarka, autorka akcji performatywnych w plenerze, aktywistka, miłośniczka przyrody. Urodziła się w 1960

roku w Wałbrzychu. Absolwentka ASP we Wrocławiu na Wydziale Malarstwa. Od 1982 roku związana z grupą Luxus. Mieszka i pracuje w Krakowie. Od dwunastu lat pływa na drewnianym galarze rzeką Wisłą, na całej jej długości (941 km), z prądem i pod prąd, angażując się w sprawę zachowania rzeki w stanie naturalnym. W 2015 roku, podczas podróży drogami wodnymi z Krakowa do Orleanu we Francji, wraz z Kola Śliwińską rozwinęła i przekształciła projekt odtwarzania tradycyjnego flisactwa w rezydentury artystyczne na łodzi. Rok później we współpracy z artystką Agnieszką Brzeżańską zainicjowała cykliczny projekt FLOW/Przepływ, którego uczestnikami są artyści wizualni, muzycy, performerzy i kuratorzy.

Michał Chomiuk

„Molfar”, olej na płótnie, 2013
„Kroćpak i nocnice z Praszynki”, 2005
opowiadania

Nazywam się Michał Chomiuk, urodziłem się 10 kwietnia 1976 roku, o godz. 21.00, w sobotę w Michowie (nie wielkie, pożydowskie miasteczko leżące na terenie powiatu lubartowskiego na Lubelszczyźnie). Moja przegrada z malarstwem rozpoczęła się bardzo wcześnie, bo już jako dzieciak bardzo lubiłem rysować, bazgrać w zeszytach na lekcjach, czasami na szkolnych ławkach, a nieco później też i malować. W 2000 roku dostałem się na studia malarskie na UMCS w Lublinie (Wydział Artystyczny). Jeszcze na studiach odkryłem, że bardzo inspiruje mnie ludowa kultura, sztuka, tradycje, pełne uroku i swoistej grozy opowieści wiejskich gawędziarzy o diabłach, tańczących południcach, rusałkach, o zmorach duszających bogobojnych gospodarzy i plotących koniom warkocze, owczarzach, pflanetnikach, babach zielarkach itd. Zaczęło się od tego, że babcia mojego kolegi zainteresowała mnie bardzo, opowiadając niezwykłe historie z przedwojennego Michowa, gdzie diabły, upiory, czary były na wyciągnięcie ręki. Zafascynowany zacząłem podpytywać kolejne starsze osoby, no i zapisywać w zeszytach. Jeździłem w różne miejsca w kraju: Polesie, Roztocze, Podlasie, Beskidy, poznając coraz to nowsze historie i zagłębiając się w niesamowite arkanu ludowej

„magii”. Część z zebranych podań udało mi się wydać w formie książkowej. Obecnie przygotowuję trzecią książkę zawierającą legendy i opowieści z Podlasia. Oprócz ludowej kultury i demonologii zawsze bardzo inspirowała i do dzisiaj inspiruje mnie natura – całość Bożego Stworzenia: lasy, góry, rzeki, jary, uroczyska, jeziora, łąki oraz przykryte śniegiem rozległe przestrzenie. Moja miłość do natury zaowocowała odbiciem jej w mojej twórczości, jak również moim zaangażowaniem w ochronę środowiska przyrodniczego. Od Ponad 25 lat organizuję jesienno-zimowe patrole zwalczające kłusownictwo na Lubelszczyźnie.

Adelina Cimochowicz
„Spizarnia”, 2018
instalacja

Na wystawie prezentowany jest fragment instalacji dedykowanej przestrzeni DOMIE, zapasu ponad 150 słoików z kiszonkami, które udało się zakiszyć późną jesienią 2018 roku w trakcie krótkiej rezydencji artystki w Poznaniu.

„Tak zaczęła powstawać Spizarnia. Miejsce gromadzenia zapasów, ratowania żywności i zabezpieczania się. W specjalnych półkach na przetwory artystka odwołuje się do technik barykadowania i samoobrony. Tworzy katalog stanów, których doświadczamy i zestaw narzędzi, jakich potencjalnie można użyć w obliczu apokalipsy. Catering na koniec świata”.

(Fragment tekstu kuratorskiego autorstwa Tomka Pawłowskiego i Katarzyny Wojtozak Towarzyszącego wystawie „Spizarnia”)

Adelina Cimochowicz (ur. 1992) – artystka wizualna, zajmuje się fotografią, wideo oraz działaniami ze społecznością i w kuchni. Przygląda się granicznym stanom emocjonalnym i kryzysom nerwowym. Ukończyła architekturę na Politechnice Białostockiej i Wydział Sztuki Mediów Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie.

Małgorzata Gurowska,
współpraca: **Monika Rogowska-**
Stangret
„Mandragora”, 2015–2020
animacja poklatkowa + część
graficzna
czas trwania animacji: zapętłona
w nieskończoność

Mandragora jest rośliną leczniczą i trującą zarazem, będącą inspiracją dla mitów i wierzeń, pożywką dla wyobrażeń, lęków i domysłów. To roślina o ludzkim kształcie, co podkreśla integralność świata natury i człowieka. Mandragora niepokoi przez swoją niejednoznaczność, dobrze rezonuje z tematem inności, nienormatywności. Mandragora niepokoi. Jest ludzka i nie-ludzka. Ni to zwierzę, ni człowiek, ni roślina. To czysta biologia i czysta kultura. Wierzenia, zabobony, mity, symbole, znaki, języki. Korzenie, gleba, bakterie, grzyby, fotosynteza, azot. Jest zakorzeniona, ale może być także z korzeniami wyrwana. Ponoć rosła pod szubienicami, karmiona nasieniem wisielców spływającym do ziemi, ponoć wyrwana – z korzeniami – wydaje przejmujący krzyk.

„Wotum”
srebro, złoto / wosk

Małgorzata Gurowska jest artystką wizualną, wykładowczynią i kuratorką. Tworzy z myślą o uwzględnieniu perspektywy innych gatunków, zwłaszcza tych eksploatowanych i dyskryminowanych przez człowieka. Sztuka jest dla niej narzędziem interwencji i sprzeciwu. Jest autorką i współautorką książek, w których skupia się na kwestiach społecznych, politycznych, w szczególności krytycznie opisując relacje ludzi i nie-ludzi.

Matylda Konarska „Mapa
magicznego zaangażowania”
wykonanie: Matylda Konarska

Mapa pozbawiona granic politycznych, za to z zaznaczonymi tymi naturalnymi, wyznaczanymi przez rzeki, jeziora i morze. To wycinek świata ze zbliżeniem na tereny pomiędzy Odrą Bugiem, od północy sąsiadującą z Morzem Bałtyckim. Pokazuje, że zmiany klimatyczne nie mieszczą się w koncepcji państw narodowych, a susze, wycinki drzew, wyjąłwanie gleb, ekstrakcja zasobów i przemoc wobec zwierząt i przyrody powracają

do ludzi zarówno do tych, którzy ją wyrządzają, jak i tych, którzy się z nią nie zgadzają – często z Odwrotnie proporcjonalną siłą.

Na mapie zostały zaznaczone miejsca, w których niszczone jest przyroda i które wymagają aktywistycznej i magicznej interwencji. Nie są to wszystkie miejsca, a jedynie część, która reprezentowana jest na wystawie na szlaku aktywistycznym w „ołtarzach” poświęconych wodzie, ziemi, powietrzu, lasowi i zwierzętom. Zachęcamy do dodawania punktów i obszarów, które pominęłyśmy.

Yoanna Gwarek
„Zdejmowanie zakłęb kapitalizmu
codziennego”

rysunek na papierze, księga historii, 4 szkicowniki

Projekt Symbiosis polega na zbieraniu historii ludzi z różnych miejsc, kultur, środowisk i okoliczności następnie ilustrowaniu ich i przenoszeniu w kolejne miejsce. Szuka korzeni, tego, co ważne, nowych dróg i inspiracji i pragnie się nimi dzielić. To podróżująca wystawa, podróżująca, nieskończona nieksiążka. Projekt Symbiosis mieści się do plecaka i nieraz podróżował po przeróżnych zakątkach świata, do przestrzeni wystawienniczych, jak i centrów społecznościowych czy przestrzeni publicznych.

Yoanna Gwarek jest ilustratorką i animatorką kultury. Urodzona w Warszawie, lata 2015–2019 spędziła w Australii, okazjonalnie przyjeżdżając do Polski, w tym lata 2016–2019 na ziemi Arrente i Waramungu w Centralnej Australii, pracując ze społecznościami aborygeńskimi. Działała w aborygeńskich centrach sztuki, rozwijając też swoje umiejętności jako ilustratorka flory i fauny. Tworzy holistyczne projekty łączące sztukę z podejściem międzypokoleniowym, poruszaniem tematów społecznych, środowiskowych oraz zapisywaniem lokalnej wiedzy i języka dotyczących roślin jadalnych i medycznych. Od 2012 roku prowadzi autorski Projekt Symbiosis, w którym współtworzy ilustrowane opowiadania.

Cecylia Malik
„Łosoś Wiślany” – rzeźba-tratwa
wykonana ze sklejki we współpracy z Piotrem Dziurdzią.

Obiekty oraz dokumentacja działań z archiwum Sióstr Rzek

Tratwa w kształcie ryby powstała na potrzeby performansu na ósmą Wodną Masę Krytyczną. Łosoś towarzyszył splywowi Sióstr Rzek Wisłą z Krakowa do Gdańska w lipcu 2019 r. Łosoś dotarł do morza. Był zwodowany na fale Bałtyku podczas Dnia Ryby na Helu, organizowanym przez Stację Morską i Klub Gaja.

Na wystawie pokażę również niepokorne obiekty Sióstr Rzek, takie jak transparenty, flagę, tabliczki z imionami rzek i część kolekcji „Moda na Rzeki”, czyli ręcznie haftowane, recydingowe, zaangażowane stroje kąpielowe. Instalację wzbogacą zdjęcia i filmy, dokumentujące akcje Sióstr Rzek z 2018 i 2019 r.

Cecylia Malik – Siostra Rzeka założycielka kolektywu. Krakowianka, artystka, aktywista i ekolożka. Współtwórczyni „Modraszek Kolektyw” i Wodnej Masy Krytycznej. Współzałożycielka Stowarzyszenia CSW Wiewiórka – nieformalnej instytucji kultury i pracowni artystycznej dla aktywistów. Autorka projektu „365 Drzew”, „6 Rzek” i „Warkocze Białki” – w obronie rzeki Białki przed regulacją. Do szczęścia potrzebna jest jej piękna dzika natura, na co dzień, nie od święta, dlatego walczy o zachowanie ostatnich naturalnych rzek Europy. Mama Antka, Urszulki i Ignasia. Działa z rozmachem dzięki wsparciu i pomocy swojej mamy Siostry Rzeki Anny Malik i męża brata potoka Piotra Dziurdzi.

Olga Anna Markowska
„Las jest pamięcią”, 2016,
wideo, czas trwania: 2:03
seria fotografii w różnych formatach, 2013–2020
obiekty woskowe

Prace pokazywane na wystawie powstały na przestrzeni lat i są zbiorem różnych cykli. Stanowią kolekcję wspomnień; baśniowe obrazy z pamiętnika, fotografie bliskich osób, znajdujących się w otoczeniu ukochanej natury. Za pomocą emotywnych fotografii i wideo artystka pokazuje, że natura to nie skapitalizowany artefakt, ale przede wszystkim dom, miejsce spotkań, przeżyć i uczuć. W swojej twórczości Markowska poddaje czas i przestrzeń magicznym zakłębom, używając w tym celu m.in. trybularza, wosku pszczelego i olei zapachowych wykonanych z własnoręcznie zebranych ziół w Białowieży.

Olga Anna Markowska (ur. 1993 r. w Łomży) – absolwentka Akademii Sztuk Pięknych w Gdańsku. Artystka interdyscyplinarna, która w swojej twórczości zajmuje się tematyką pamięci, ciszy, muzyki i tęsknoty. Fotografka przygląda się granicom między naturą a ciałem oraz zmianom i zawiłościom relacji międzyludzkich. Przy użyciu różnych mediów tworzy w miejscach ekspozycji prac wielomiarowe instalacje o charakterze site-specific.

Odłam Żdźbło

„Rytuał”, 2020

wideo, czas trwania: 30:00

W skład grupy śpiewaczo-performatywnej wchodzi: Aśka Borof, Agnieszka Błonkiewicz, Anna Darska i Anna Niechwiadowicz. Członkinie grupy interesują się kulturą i muzyką ludową. Uczestniczą w różnego rodzaju warsztatach, zgłębiając tajniki naturalnego śpiewu. Stroje, w których występujemy, wykonaliśmy ze starych prześcieradeł, ze żółkniętych firan, obrusa przypalonego papierosem oraz serwetek z segmentu. Inspiracją do powstania kostiumów są stroje panien młodych z różnych krajów Europy. W dniu ślubu kobieta ubierała się jak najbardziej odświętnie, tak aby wyróżniała się wśród weselników i weselniczek. Najbardziej charakterystycznym elementem stroju panny młodej było nakrycie głowy. Welon, wianek, wstążka: to były dla nas najsilniejsze inspiracje.

Klaudia Paliwoda

„Zachwyt i Smętek”, 2016–2019

wideo, czas trwania: 12:48

Eksperymentalny quasi-dokument o moim dzieciństwie, o powrocie do rodzinnego miasteczka. Czy mam coś wspólnego z zapomnianymi, ludowymi opowieściami o Smętku, Topielcu i Rusalkach? Fascynacja tematem tłumaczy się sama, gdy przekraczam w samotności mazurskie łąki, mijając złowrogo szeleszczące topole, aby dojść do jeziora. Wysłałam z baśni, aby dojść do formy dokumentu reżyserowanego, w którym miasteczko Pasym snuje własną opowieść. Czuję więź z rdzennymi Mazurami, dla których diabłydemony i magia uosabiają siły przyrody. Akcja rozgrywa się bez dialogów, pada tylko jedno słowo. Postanowiłam sama stworzyć cały film: wcielić się w główną bohaterkę, stworzyć dźwięk, nakręcić kilka scen i je zmontować. Moim jedynym pomocnikiem był operator. Praca nad filmem zajęła mi 2 lata. Podczas realizacji zauważyłam, że moja historia nie była kompletna, miasteczko zaczęło dopisywać do niej własną. Zrezygnowałam ze ścisłego trzymania się scenariusza na rzecz dokumentu.

Klaudia Paliwoda – ur. w 1994 r. w Szczytnie, stypendystka Prezesa Rady Ministrów (2012) oraz Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego (2013).

Daniel Rycharski

„Strachy”, 2018

Instalacja, dzięki uprzejmości Muzeum Sztuki Nowoczesnej w Warszawie

Daniel Rycharski w Arsenale pokazuje cztery ze swoich „Strachów”, czyli krzyży różnych wyznań, które ustawione na polu miały podwójną funkcję, z jednej strony przypominały wiejskiej społeczności o ich homoseksualnych sąsiadach, z drugiej – odstraszały uprzedzenia i dzikie zwierzęta. Na pomalowanych w jaskrawe barwy konstrukcjach autor rozpiął i umocował drutem kolczastym ubrania należące wcześniej do mieszkających na wsi osób LGBTQ, które doświadczyły dyskryminacji. Tej instalacji zawdzięcza tytuł pierwsza monograficzna wystawa artysty w Muzeum Sztuki Nowoczesnej w Warszawie w 2019 roku.

Daniel Rycharski to artysta wizualny i aktywista. Zajmuje się działaniami artystycznymi w przestrzeni wsi, jest twórcą wiejskiego street artu. Urodził się w 1986 roku w Sierpcu. Mieszka i pracuje w Kurówku i Krakowie.

SIORY / Ola Winnicka

Występ zespołu założonego przez Olę Winnicką to choreograficzno-dźwiękowa opowieść o czułości i siostrzanej solidarności, nadająca rytm światu pogrążonemu w pandemii. Siory to romantyczny rewolucjonizm, Joanna d'Arc w nostalgicznym, miejsko-polsko-błotnym krajobrazie. Pierwszy album „SERCE” ukaże się niebawem nakładem Sejf & Dym.

W nagraniu filmowym pojawią się również: druga wokalistka oraz dwie tancerki. Ważnym elementem twórczości Siór oprócz muzyki jest choreografia oraz kostiumy.

Ola Winnicka – ur. w Opolu, mieszka i pracuje w Poznaniu. Artystka multimedialna, zajmuje się ilustracją, malarstwem, rzeźbą, animacją oraz muzyką. Absolwentka Akademii Sztuk Pięknych w Poznaniu na Wydziale Grafiki Warsztatowej. Jej działania w skrócie można opisać jako romantyczne rewolucje. Założycielka grupy Siory.

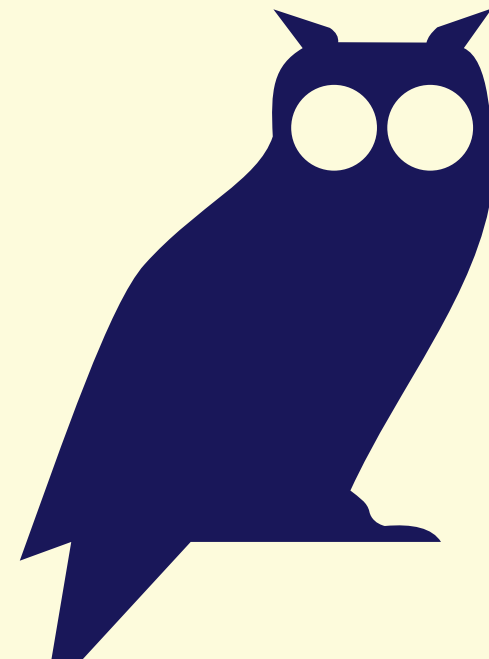
Wspólnota Międzygatunkowa+

wyrośla z czarnoziemiu, plastisfery i meandrów styku kostek bauma. Jej celem jest zbutwienie paradygmatu poddaństwa Ziemi wobec człowieka. Jednocząc się ponad gatunkowymi podziałami, członkinie i członkowie domagają się zniesienia hierarchicznego systemu opartego na ekobójstwie i wysysaniu planety z soków W ramach szlaku artystycznego Magicznego zaangażowania Wspólnota zainicjuje ogródek deszczowy pod Galerią, w którym zamieszkają rośliny cieniulubne, jak karmnik ościsty, babka lancetowata i zwyczajna.

SZLAK ANIMACYJNY

Wybierając szlak kolektywnego rozwoju, można doświadczyć wystawy nie tylko jako przestrzeni prezentacji, ale również jako miejsca działania. Przebiega on przez wszystkie prezentowane na wystawie obiekty, mapy i „ołtarze”; łączy porządki, znajduje i gubi tropy. Jest przestrzenią interakcji, gdzie spotykają się seniorki z nastolatkami, mieszają się role przewodniczek, uczestniczek, nadawców i odbiorców. Komunikacja na szlaku odbywa się w wielu kierunkach naraz, stawia pytania o role poszczególnych aktantów i aktantek: kto mówi, do kogo, co i dlaczego?

Oprowadzanie po wystawie z przewodniczkami (streaming)

Opowieści z zielnika – warsztaty dla senierek i nastolatek

prowadzenie: Grażyna Wydrowska, Agata Witkowska

Podczas warsztatów uczestniczki przygotowują własny komentarz do tematu wystawy. Ważnym punktem odniesienia będą sytuacje, które zaistniały w ciągu ostatnich miesięcy, takie jak: kwarantanna, utrudniony dostęp do kultury i edukacja prowadzona przez internet. Celem warsztatów jest krytyczne spojrzenie na powiązania pandemii i kryzysu klimatycznego oraz przyjrzenie się problemom, których w obliczu „nowej normalności” nie możemy już usunąć z pola widzenia. Będziemy pracować korzystając z różnych narzędzi, jak drama, teatr, fotografia i film, szukając własnych form wyrazu.

Oprowadzanie z Extinction Rebellion (streaming)

prowadzenie: Mieszko Świętopełek Sadek, Lena Osuch-Cierniak, Miłosz Lupiński, Dominika Krzyżanowska, Ola Gonera-Tafelska

Extinction Rebellion to ruch społeczno-polityczny protestujący przeciwko bierności polityków wobec zmian klimatu. Symbolem ruchu jest klepsydra, która przypomina, że pozostało nam coraz mniej czasu, by zapobiec wymieraniu gatunków, w tym człowieka. Extinction Rebellion słynie z radykalnych akcji, które – w geście nieposłuszeństwa obywatelskiego – anektują przestrzeń publiczną i wymuszają zatrzymanie ruchu w mieście. Podczas oprowadzania poznamy postulaty i metody działania Extinction Rebellion, porozmawiamy o tym, jak możemy wyrażać swoje emocje i zabierać głos w sprawach dotyczących życia nas wszystkich, kiedy rządzący pozostają głusi na nasze argumenty.

Jak zrobić pająka, który przynosi szczęście? (film instruktażowy)

prowadzenie: Jadwiga Anioła

Artystka ludowa Jadwiga Anioła pokaże, jak wykonać tradycyjne ozdoby nazywane pajakami. Jak mówi stare ludowe przysłowie: „Szczęśliwy ten dom, gdzie pająki są” – dlatego dawniej chętnie wieszano je w mieszkaniach. Dziś już niewiele osób pamięta o tej tradycji, a wielobarwne dekoracje ze słomy i bibuły rzadko można zobaczyć pod sufitem. Jadwiga Anioła zaprezentuje, jak krok po kroku przygotować pająka, a także opowie o zwyczajach związanych z jego tworzeniem.

Łąki miejskie (film edukacyjny)

prowadzenie: Tomasz Kniola

Gdyby miasto zdecydowało się kosić trawę rzadziej niż obecnie, w miejscu trawników powstawałyby miejskie łąki. To obszary, gdzie roślinność może się swobodnie rozwijać i wzbogacać o nowe gatunki. Jak postulują aktywistki i aktywiści, współtworzący „Koalicję ZaZieleń Poznań”, trzeba zacząć doceniać obszary zielone i pozostawiać je bez użytkowania, to znaczy zaprzestać ich częstego koszenia. Dzięki temu nastąpi zmniejszenie wpływu miasta na zmiany klimatyczne i złagodzenie ich negatywnych efektów, zwiększenie retencji wody, złagodzenie efektu miejskiej wyspy ciepła, zwiększenie różnorodności biologicznej i polepszenie jakości terenów zieleni miejskiej. Czasem niełatwo jest zrozumieć, dlaczego ma to tak wielkie znaczenie, tym bardziej że mieszkanki i mieszkańcy miasta przyzwyczaili się do krótko przyciętych trawników, dlatego warto posłuchać biologów i ekologów.

Ziołem w suszę – etnobotaniczny dryf meteorologiczny (film)

wykonanie: Sara Grolewska i Anka Gruszka („Dziewczyny w Naturze”)

W obliczu kryzysu klimatycznego, nieobliczalnej pogody i trudnych warunków z nią związanych, opowiemy Wam jak kiedyś na pogodę próbowano wpływać przy pomocy magii ludowej oraz jak radzono sobie ze skutkami uroków. Czy rośliny miały szansę pomóc, czy ich działanie było jedynie symboliczne? Nasz dryf będzie miał formę niezaplanowanego spaceru, niewyreżyserowanego przejścia przez miasto/las w poszukiwaniu magicznych roślin. Wcielimy się w czarodziejki, zaklinaczki pogody, szamanki wykorzystujące zioła, by przywołać deszcz. Za pomocą ziół i roślin, które znajdziemy w mieście/lesie, stworzymy magiczne obiekty: amulety, różdżki, talizmany i kadzidła na każdą pogodę. Na koniec odprawimy rytuał, który pomoże wszystkim mieszkańcom i mieszkankom Ziemi – ludziom, zwierzętom, grzybom i roślinom. Na film zapraszamy rodziny z dziećmi oraz osoby zainteresowane etnobotaniką, która bada związki ludzi i roślin oraz ich tradycyjne użytkowanie przez człowieka. Twórczyniami są dwie zielarki ze Stowarzyszenia „Dziewczyny w Naturze”: Sara Grolewska (Sara Dobre Ziele) i Anka Gruszka (Ruta Pindyrynda), które dobre praktyki etnobotaniczne naszych przodków i przodkiń starają się wykorzystywać w codziennym życiu.

Randki z drzewami (spotkanie w ogrodzie)

prowadzenie: Klaudia Lewczuk (Kolektyw Kąpielisko)

Klaudia Lewczuk wyznaje radykalny pogląd, że wszyscy jesteśmy połączeni – wszyscy, wszystkie, wszystko. Jak sama przyznaje, gdy walczy (razem z wieloma innymi osobami) o zachowanie starego drzewa w centrum miasta, to walczy też o prawo do czystego powietrza, dostępu do wody i cienia. Istnienie tego jednego drzewa ma wpływ na wiele rzeczy i rzeczywistości wokół, więc jak tu go nie kochać? Po długich tygodniach zamknięcia w domach i patrzenia w ekrany, nieśmiało zaglądamy do ogrodu i zapraszamy na spotkanie, do którego inspirację stanowiły „szybkie randki” czyli speed dating. Zaczniemy od seansu relaksacji, by następnie wyostrzając zmysły, pozwolić sobie na wnikliwą obserwację przyrody w ogrodzie. Szybka randka polega na tym, że obie biorące w niej udział istoty dzielą się informacjami o sobie. Będziemy więc nie tylko wpatrywać się w drzewa, owoce czy owady, ale także spróbujemy im coś o sobie opowiedzieć i wsłuchać się w to, co one mają do powiedzenia, angażując się w przeżywanie tej niezwykłej randki wszystkimi zmysłami.

Pająk dobrej wróżby – warsztaty dla dzieci i młodzieży

prowadzenie: Paweł Błęcki

Na warsztatach przygotujemy wspólnie obiekt inspirowany tradycyjną sztuką ludową. Nasz wspólnotowy pająk będzie dobrą wróżba na przyszłość dla każdego przejawu życia na Ziemi. Każdy uczestnik i uczestniczka warsztatów przygotuje osobny element lub kilka elementów pajaka, które finalnie połączymy w całość. W trakcie pracy nad obiektem zapoznamy się z tradycyjną techniką wykonywania ozdób, używając głównie plastikowych przedmiotów wyrzuconych przez morskie fale na brzeg. Będziemy mieć okazję, by porozmawiać o problemach związanych z nadprodukcją i szybkim zużyciem rzeczy, niosącymi za sobą zagrożenia natury społecznej, ekologicznej i politycznej. Rzucimy razem dobre zaklęcie na demony świata pełnego nierówności i cierpień istot ludzkich i nie-ludzkich, kierując się zasadą współtworzenia, a nie rywalizacji.

Telefon wsparcia dla osób, które zmagają się z emocjonalnymi konsekwencjami zmian klimatycznych

terapeutka: Joanna Brzezińska

Depresja klimatyczna to nie wymysł. Przeżywanie kryzysu klimatycznego wywołuje silne lęki u bardzo wielu osób. Zapraszamy do rozmowy z doświadczoną terapeutką, specjalizującą się w tej dziedzinie.

Magiczne zaangażowanie

18.09 — 31.10.2020

Szlak artystyczny:

Jadwiga Anjoła, Natalia Biało, Anna Błachno, Joanna Borof, Damien Brailly, Michał Chomiuk, Ewa Ciepielewska, Adelina Cimochoicz, Małgorzata Gurowska, Yoanna Gwarek, Hanna Husberg, Cecylia Malik, Olga Anna Markowska, Odłam Zdźbło, Klaudia Paliwoda, Daniel Rycharski, Ola Winnicka / SIORY, Wspólnota międzygatunkowa +

Szlak aktywistyczny:

BASTA! Inicjatywa na Rzecz Zwierząt, BRUK kolektyw akcyjno-reporterski, Ende Gelände, Extinction Rebellion, Flow, Fundacja Mare, Góra św. Anny, Grzybiarki Przeciwno Myśliwym, Inicjatywa Dzikie Karpaty, Karpacki Ruch Antyłowicki, Klub Gaja, Lokalsi dla Puszczy, Limity jsmę my, Młodzieżowy Strajk Klimatyczny, Nasze Jeże, Niech Żyją!, Obóz dla Klimatu, Obóz dla Mierzei Wiślanej, Obóz dla Puszczy, Occupy Chevron, Otwarte klatki, Polski Alarm Smogowy, Poznaniacy Przeciwno Myśliwym, Puszcza Bukowa, Ratujmy Imielin, Ratujmy Dolinę Rospudy, Projektowany Turnicki Park Narodowy, Rykowisko dla jeleni - nie dla myśliwych, Siostry Rzeki, Stowarzyszenie Eko-Przyjezierze, Stowarzyszenie Nasz Bóbr, Tama Tamie, Viva! Akcja dla zwierząt, W Obronie Polesia, Warszawski Ruch Antyłowicki, Wolę Być, Zielona Fala

Szlak animacyjny:

Dziewczyny w Naturze: Sara Grolewska i Anka Gruszka, Magdalena Garczarczyk, Jan Kaczmarek, Robert Kalak, Tomasz Knioła, Michael Kurzweil, Michał Michlewicz, Klaudia Lewczuk

Przewodniczki:

Paweł Błęcki, Kinga Mistrzak, Zofia nierodzińska, Anna Siekiera

Współpraca:

Marta Bączyk, Julia Dziewit, Matylda Konarska, Marika Opas, Aleksandra Polerowicz, Jarek Rusiński, Karol Wundziński

